

Halina Murawska

"Wierzby" rozdane!

Niepodległość i Pamięć 22/4 (52), 359-363

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Halina Murawska

„Wierzby” rozdane!

Muzeum Niepodległości w Warszawie zostało laureatem IX edycji konkursu „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzba”. Kapituła nagrodziła projekt *Konserwacja prasy Powstania Warszawskiego*.

Konkurs „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzba”, organizowany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego we współpracy ze Stowarzyszeniem Muzealników Polskich Oddział Mazowiecki, ma na celu wyłonienie najlepszych placówek muzealnych oraz nagrodzenie najciekawszych projektów przez nie opracowanych i realizowanych. Tegoroczny konkurs obejmował zdarzenia muzealne w kategoriach: wystawy muzealne, muzealne projekty edukacyjne, muzealne projekty otwarte oraz wydawnictwa muzealne. O tytuł najciekawszych zdarzeń roku 2014 ubiegało się 80 projektów z całego Mazowsza. Uroczysta gala IX edycji konkursu, podczas której nagrody laureatom wręczyli Adam Struzik – Marszałek Województwa Mazowieckiego, Wiesław Raboszuk – Członek Zarządu Województwa Mazowieckiego oraz Halina Czubaszek – Prezes Stowarzyszenia Muzealników Oddział Mazowsze, odbyła się 30 września 2015 roku w Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie.

Laureatami IX edycji konkursu „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – WIERZBA” w poszczególnych kategoriach zostali:

I. W kategorii „Najciekawsza wystawa zorganizowana przez placówkę muzealną na Mazowszu” kapituła przyznała:

Wśród wystaw przygotowanych przez mniejsze muzea:

1. Pierwsze miejsce, *ex aequo*, za wystawę pt. *Przedświt – Mazowieckie Centrum Metalurgiczne z przełomu er* zorganizowaną przez Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie oraz ekspozycję stałą Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce – *Kazimierz Pułaski i wielcy Polacy w USA*, przygotowaną przez Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce;

2. Drugiego miejsca nie przyznano;

3. Trzecie miejsce za wystawę pt. *De Profundis... Archeologia ziem powiatu legionowskiego*, zorganizowaną przez Muzeum Historyczne w Legionowie.

Wśród wystaw przygotowanych przez większe muzea:

1. Pierwsze miejsce zajęła wystawa pt. *Wielka Wojna 1914–1918. Prawdziwy koniec Belle Époque*, zorganizowana przez Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie;

2. Drugie miejsce zajęła *ex aequo* wystawa pt. *Aleksander Gierymski 1850–1901* zorganizowana przez Muzeum Narodowe w Warszawie oraz wystawa pt. *Co widać. Sztuka polska dzisiaj*, przygotowana przez Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie;

3. Trzeciego miejsca nie przyznano.

Ponadto kapituła zdecydowała o przyznaniu, w kategorii wystaw przygotowanych przez większe placówki, czterech wyróżnień honorowych dla wystaw:

- *Podlaskie ślady broni V-1 i V-2. Tak się zaczęła droga w Kosmos* przygotowanej przez Muzeum Regionalne w Siedlcach;
- *Warszawa, Warsze*, zorganizowanej przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie;
- *Powstanie Warszawskie 1944*, zorganizowanej przez Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie;
- *Sala jednego eksponatu: nowoczesność*, zorganizowanej przez Muzeum Warszawy.

II. W kategorii „**Muzealny projekt edukacyjny**”, kapituła przyznała:

1. Pierwsze miejsce za projekt pt. *Sztuka Mapy – Mapa Sztuki. Biennale sztuki znalezionej na Bródnie. Projekt edukacyjny*

dla gimnazjalistów, zrealizowany przez Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie;

2. Drugie miejsce za projekt pt. *Archeologia w pięciu zmysłach – nowa oferta edukacyjna muzeum dla grup integracyjnych i niepełnosprawnych* zrealizowany przez Muzeum Historyczne w Legionowie;

3. Trzecie miejsce, *ex aequo*, za projekt pt. *Temat: Sztuka, warsztaty dla nastolatków*, zrealizowany przez Muzeum Narodowe w Warszawie oraz projekt pt. *Miasto Klocki*, zrealizowany przez Muzeum Woli – Oddział Muzeum Warszawy.

Wyróżnienie w tej kategorii otrzymały trzy projekty:

- *Warszawiacy śpiewają (nie)ZAKAZANE PIOSENKI*, zrealizowany przez Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie;
- *VII Warsztaty historyczno-artystyczne UCZTA KRÓLA KAZIMIERZA*, zrealizowany przez Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie;
- *V Dzień Dziecka w Żelazowej Woli*, zrealizowany przez Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie.

III. W kategorii „**Muzealny projekt otwarty**”, kapituła przyznała:

1. Pierwsze miejsce za projekt pt. *Konserwacja prasy Powstania Warszawskiego ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie. Konferencja oraz wydawnictwo*, zrealizowany przez Muzeum Niepodległości w Warszawie;

2. Drugie miejsce za projekt pt. *Kobieta z harfą – wokół sekretnej aury obrazu* zrealizowany przez Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu;

3. Trzecie miejsce za projekt pt. *Otwarcie zabytkowego parku w Winiarach po rewitalizacji – Dzień Pułaskiego 2014*, zrealizowany przez Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce.

Wyróżnienie w tej kategorii otrzymały trzy projekty:

- *Piecowiska Stare – wioska archeologiczna*, zrealizowany przez Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie;

- *Powołanie Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych – ogólnopolskiej organizacji zrzeszającej muzea działające przy szkołach wyższych i ich pracowników*, zrealizowany przez Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie;
- *Uwolnić projekt*, zrealizowany przez Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie.

IV. W kategorii „**Najlepsze wydawnictwo muzealne**”, kapituła przyznała:

1. Pierwsze miejsce za wydawnictwo pt. *Plan Warszawy 1768 Georges Louis le Rouge* Katarzyna Wagner, Paweł E. Wespiański, wydane przez Muzeum Warszawy w Warszawie;

2. Drugie miejsce za wydawnictwo pt. *Joannici i ich związki z Ziemią Polskimi*, Przemysław Deles, Przemysław Mrozowski (redakcja naukowa), wydane przez Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum;

3. Trzecie miejsce za wydawnictwo pt. *Oskar Kolberg (1814–1890)*, Katarzyna Markiewicz, wydane przez Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu.

Wyróżnienie w tej kategorii otrzymały cztery wydawnictwa:

- *Aleksander Gierymski 1850–1901*, praca zbiorowa pod redakcją naukową Ewy Micke-Broniarek, wydane przez Muzeum Narodowe w Warszawie;
- *Mozaika warszawska. Przewodnik po plastyce w architekturze stolicy w latach 1945–1989*, Paweł Giergoń, wydane przez Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie;
- *Wędrowniki po Puszczy Białej*, autorstwa Sylwii Słojkowskiej-Affelskiej pod redakcją naukową Mariana Pokropka, wydane przez Muzeum Regionalne w Pułtusku;
- *Zatańczą ci, co drżeli. Polska sztuka krytyczna*, Karol Sienkiewicz, wydane przez Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.

Kapituła podjęła również decyzję o przyznaniu **Nagrody Specjalnej IX edycji Konkursu „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzba” – Grand Prix** dla projektu pt. *Powstanie Warszawskie – pierwszy na świecie dramat non-fiction*. Film zrealizowało Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie.

Wśród laureatów I miejsce w IX edycji konkursu „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzyba” w kategorii **muzealny projekt otwarty** zajął projekt **Konserwacja prasy Powstania Warszawskiego ze zbiorów Muzeum Niepodległości** realizowany przez Muzeum Niepodległości. Przedmiotem projektu była prasa powstańcza, ukazująca się od 2 sierpnia do 5 października 1944 roku, znajdująca się w zbiorach Muzeum Niepodległości. Projekt objął wiele elementów: kompleksową konserwację prasy, w tym wykonanie specjalistycznych opakowań ochronnych, organizację konferencji dotyczącej prasy powstańczej i problematyki konserwatorskiej, wydanie publikacji pokonferencyjnej oraz przygotowanie materiałów promocyjno-informacyjnych. Najważniejszym działaniem była konserwacja, która nie tylko spowodowała zahamowanie destrukcji pism, ale także przywróciła walor użytkowy kolekcji. Konserwacji poddane zostały 1253 numery prasy, reprezentatywne dla ponad 70 tytułów prasy powstańczej znajdującej się w zbiorach Muzeum Niepodległości. Celem konserwacji było zabezpieczenie zbiorów przed dalszym niszczeniem poprzez przeprowadzenie zabiegów dezynfekcji i odkwaszania papieru, a także poprawa stanu zachowania przez pełną i kompleksową konserwację, poprawa estetyki przez zabiegi oczyszczające i kąpiele. Wszystkie egzemplarze prasy po konserwacji otrzymały nowe, bezpieczne i neutralne chemicznie opakowania. Grupy kart tworzące poszczególne dokumenty otrzymały obwoluty z papieru z rezerwą alkaliczną. Dopasowane pod względem wymiarów i rodzaju dokumenty zostały umieszczone w teczkach o odpowiednich rozmiarach, wykonanych z materiałów bezkwasowych. Przeprowadzona konserwacja prasy pozwoliła również na bezpieczną digitalizację i udostępnienie jej na platformie Mazowieckiej Biblioteki Cyfrowej w ramach kolekcji tematycznej *Prasa Powstania Warszawskiego*. Naukowym podsumowaniem działań podjętych w ramach projektu była konferencja oraz publikacja poświęcona prasie powstańczej i tematyce konserwatorskiej, w której zamieszczono rozszerzone referaty wygłoszone podczas konferencji. Wydawnictwo dostępne jest na platformie Mazowieckiej Biblioteki Cyfrowej (*Prasa Powstania Warszawskiego. Materiały z konferencji naukowej*, Warszawa 2014).

Halina Murawska